

Сімейно-шлюбні відносини : актуальні питання

анотований бібліографічний список

Вип. 8 / 2026

серпень - вересень

URL: <http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>

1. **Безлюдна І. Діти-сироти повоєнної УРСР: повсякденність, виклики та адаптація : (друга половина 1940-х – перша половина 1950-х рр.)** / Ірина Безлюдна ; НАН України, Ін-т історії України НАН України. — Київ : Ін-т історії України НАН України, 2025. — 229, [1] с. : фотоіл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А847170** *Монографія присвячена дослідженню соціальних трансформацій у повоєнній радянській Україні, зокрема становищу дітей-сиріт у другій половині 1940-их – на початку 1950-их рр. Проаналізовано їхнє повсякденне життя, умови виховання в дитячих будинках і масштаби безпритульності, що залишалися поза офіційною радянською пропагандою. Видання ґрунтується на архівних матеріалах, спогадах і наукових дослідженнях, руйнуючи міф про всебічну державну турботу. Вивчення цих історичних реалій актуалізується сучасними викликами, зокрема проблемами дітей, які втратили батьків унаслідок війни, та можливістю використання історичного досвіду в сучасних гуманітарних ініціативах.*

2. **Білан В. Партнерська взаємодія закладу дошкільної освіти та сім'ї у процесі соціалізації дитини в умовах інклюзивного освітнього середовища [Електронний ресурс]** / В. Білан, М. Бевзюк, М. Лемещук // Вісн. науки та освіти. — 2026. — № 5 (47). — С.2596-2607. *Обґрунтовано значення*

партнерської співпраці педагогів і батьків як необхідної умови гармонійного розвитку особистості дитини, формування її соціально-комунікативних умінь, емоційної стійкості, адаптивності та позитивної «Я-концепції», особливо в дітей з особливими освітніми потребами. Проаналізовано сучасні наукові підходи до організації ефективної взаємодії між учасниками освітнього процесу, визначено ключові принципи схарактеризовано форми і методи такої взаємодії. Висвітлено роль сім'ї як первинного інституту соціалізації, що визначає базові цінності, норми поведінки та моделі соціальної взаємодії дитини, і підкреслено необхідність узгодженості виховних впливів ЗДО та родинного середовища. Окреслено практичні напрями вдосконалення взаємодії ЗДО та сім'ї, зокрема через упровадження індивідуалізованого та диференційованого підходів до роботи з дітьми та їхніми батьками, організацію психолого-педагогічного супроводу, використання інтерактивних форм співпраці (тренінгів, майстер-класів, консультацій, батьківських клубів), а також активізацію просвітницької діяльності щодо питань інклюзивної освіти. Текст : <https://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/46222/46248>

3. Буняк В. Нова Зеландія готує законопроект про заборону соцмереж для дітей до 16 років [Електронний ресурс] / Валерія Буняк // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2026. – 25 серп. – Електрон. дані. Йдеться про законодавчу ініціативу Нової Зеландії щодо заборони користування соціальними мережами особами віком до 16 років. Проаналізовано запропонований механізм вікової верифікації користувачів із використанням даних облікових записів, технологій розпізнавання обличчя та цифрової ідентифікації. Передбачено покладення відповідальності за дотримання обмежень на цифрові платформи, яким у разі порушення може загрожувати штраф до 10 % глобального доходу. Ініціатива обґрунтовується необхідністю захисту дітей від шкідливого контенту, залежності від цифрових технологій та негативного впливу соціальних мереж на психічне здоров'я, сон і навчання. Водночас висвітлено політичні

та правові дискусії щодо доцільності такого регулювання, захисту приватності та меж відповідальності держави, батьків і технологічних компаній. Текст: <https://ms.detector.media/sotsmerezhi/post/39471/2026-08-25-nova-zelandiya-gotuie-zakonoproiekt-pro-zaboronu-sotsmerezkh-dlya-ditey-do-16-rokiv/>

4. В Україні запроваджують нову соціальну послугу «Сімейна домівка» [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2026. – 20 серп. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що у Бориспільській громаді на Київщині відкрили першу в Україні соціальну послугу «Сімейна домівка». Нагадано, що Україна взяла європейський курс на відмову від інтернатної системи і дотримується його, щоб кожна дитина мала родину. За словами Першої леді Олени Зеленської, модель «Сімейної домівки» - це не українська імпровізація, а успішний світовий досвід. За її словами, перші такі проєкти почали створювати в Австрії після Другої світової війни, коли в Європі було багато дітей, які залишилися без батьківської опіки. О. Зеленська зауважила, що сьогодні такий підхід застосовують у понад 130 країнах світу. Зокрема, Болгарія та Румунія за підтримки ЄС змогли повністю відмовитися від старих інтернатів, замінивши їх малими сімейними домівками. Міністр соціальної політики Денис Улютін зауважив, що сьогодні понад 3 тис. дітей чекають на родину, перебуваючи в інституційних закладах, і для понад 500 з них уже зараз потрібне інше рішення. За його словами, саме цю проблему має закрити соціальна послуга «Сімейна домівка». Першими жителями «Сімейної домівки» стали діти із Бориспільської, Великодимерської, Вороньківської, Васильківської та Миронівської громад Київщини.* Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4155719-u-borispoli-vidkrili-persu-v-ukraini-simejnu-domivku-dla-ditejsirit.html>

5. В Україні стартувала інформаційна кампанія проти домашнього насильства "Що тут зайве?" [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2026. – 17 серп. — Електрон. дані. *Йдеться про розпочату в*

Україні інформаційну кампанію з протидії домашньому насильству "Що тут зайве?", мета якої – допомогти людям помічати ранні ознаки домашнього насильства та нагадати про можливості отримання допомоги і підтримки. Зазначено, що кампанію запустило агентство Організації Об'єднаних Націй (ООН) з питань сексуального та репродуктивного здоров'я в Україні (UNFPA) у партнерстві з Міністерством соціальної політики, за фінансової підтримки Норвегії та у співпраці з ГО "Інтерньюз-Україна". Як видзначили автори кампанії, війна, тривалий стрес і втома можуть змінювати сприйняття реальності, через що прояви насильства іноді починають сприйматися як звичайна поведінка. Наведено коментар першої заступниці міністра соціальної політики, сім'ї та єдності України Людмили Шемелинець, яка наголосила, що попри війну та постійний стрес, насильство не може бути нормою чи виправданням за жодних обставин, а заступник представниці UNFPA в Україні Джеймс Окара Ваньяма зауважив, що "усі постраждалі мають право на інформування, фахову допомогу та підтримку як із боку державних сервісів, так і з боку своєї громади". Текст: <https://pravo.ua/v-ukraini-startuvala-informatsiina-kampaniia-proti-domashnoho-nasylstva-shcho-tut-zaive/>

6. Відчуження дитини від батька чи матері обговорять фахівці [Електронний ресурс] // Закон і бізнес. – 2026. – 20 серп. – Електрон. дані. Йдеться про фахову дискусію у Вищій школі адвокатури «Відмова дитини від спілкування з одним із батьків: правові та психологічні аспекти». Обговорено такі питання: чи завжди відмова від спілкування з одним із батьків є самостійним вибором дитини; практика Верховного Суду та ЄСПЛ у справах щодо контакту з дитиною, усунення перешкод у спілкуванні з нею; чи може психологічний висновок або дослідження експерта допомогти суду оцінити справжнє бажання дитини; роль державних виконавців, адвоката та органа опіки і піклування при реалізації рішення про контакт з дитиною; як спробувати відновити контакт із дитиною у разі втраченого спілкування та/або відчуження. Текст:

<https://zib.com.ua/ua/173956->

[vidchuzhennya_ditini_vid_batka_chi_materi_obgovoryat_fahivci.html](#)

7. Глава УГКЦ виокремив чотири важливі напрямки відповіді на сьогоднішні демографічні виклики [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2026. – 7 верес. – Електрон. дані. *Як зазначив Глава Української Греко-Католицької Церкви Святослав у відеозверненні, майбутнє українського народу та держави залежить від того, чи зможемо ми сьогодні підтримати українську родину, допомогти людям залишатися в Україні та зберегти єдність українців у світі. Вказано, що у єпархіях та екзархатах Церкви в різних країнах відбуваються форуми, присвячені душпастирству родини та втіленню рішень Синоду єпископів УГКЦ. Цей процес завершиться Загальноцерковним форумом 7 листопада. За словами Глави УГКЦ, цього тижня в центрі уваги було питання демографічної кризи в Україні. До обговорення запросили фахівців Інституту фронтиру, які займаються питаннями демографії та еміграції. Блаженніший Святослав виокремив чотири важливі напрямки відповіді на демографічні виклики. Перший — допомогти українцям залишатися на Батьківщині та плекати «соціальний оптимізм», щоб люди могли планувати тут своє життя і народження дітей. Другий — підтримувати сім'ї, особливо в період народження та виховання дітей. Ще одним важливим чинником він назвав усвідомлення того, що українці є транскордонною нацією. За наведеними ним даними, сьогодні в Україні живе 29 млн українців, тоді як у світі їх близько 60 млн. Тому, за словами Глави Церкви, єдність української громади в Україні та за кордоном і взаємна підтримка мають особливе значення. Четвертим напрямком є підготовка до майбутнього повернення українців додому після завершення війни.* Текст: https://risu.ua/glava-ugkc-viokremiv-chotiri-vazhlivi-napryamki-vidpovidi-na-sogodnishni-demografichni-vikliki_n166199

8. Данченко О. Сурогатне материнство за новими правилами: юридичні ризики для пацієнтів та закладів охорони здоров'я за

законопроектами № 15506 та № 15507 [Електронний ресурс] / Ольга Данченко // Юрид. газ. – 2026. – 2 верес. – Електрон. дані. Проаналізовано запропоновані законопроектами № 15506 та № 15507 зміни до правового регулювання сурогатного материнства в Україні. Розглянуто обмеження щодо участі іноземців, нові вимоги до закладів охорони здоров'я, порядок державної реєстрації народження дитини, створення відповідного державного реєстру та запровадження кримінальної відповідальності за порушення встановлених правил. Визначено основні правові ризики для пацієнтів, сурогатних матерів і медичних закладів, зокрема ризики правової невизначеності, надмірного покладення контрольних функцій на медичні установи та колізій у сфері міграційного і кримінального права. Обґрунтовано необхідність комплексного та пропорційного законодавчого врегулювання допоміжних репродуктивних технологій із належним забезпеченням прав та інтересів усіх учасників програм сурогатного материнства. Текст: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/medichne-pravo-farmaceutika/surogatne-materinstvo-za-novimi-pravilami-yuridichni-riziki-dlya-pacientiv-ta-zakladiv-ohoroni-zdoro.html>

9. Державні виконавці стягнули понад 11 млрд грн аліментів за перші сім місяців 2026 року [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 18 серп. – Електрон. дані. За повідомленням Міністерства юстиції України, з січня по липень 2026 р. органи Державної виконавчої служби стягнули 11,15 млрд грн аліментних платежів. Це на 2,13 млрд грн, або на 23,6 %, більше, ніж за аналогічний період 2025 р. Для впливу на боржників, які тривалий час не виконують обов'язки щодо утримання дітей, законодавство передбачає застосування тимчасових обмежень. Станом на 01.08.2026 такі заходи застосовано у 149,5 тис. виконавчих проваджень щодо стягнення аліментів. Зокрема, державні виконавці можуть тимчасово обмежити боржника у праві щодо виїзду за межі України; керування транспортними засобами; користування вогнепальною мисливською, пневматичною та охолодженою зброєю, а також визначеними законом пристроями для

відстрілу патронів; щодо полювання. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/derzhavni-vikonavci-styagnuli-ponad-11-mlrd-grn-alimentiv-za-pershi-sim-misyaciv-2026-roku.html>

10. Домашнє насильство щодо дітей: у суді нагадали про види відповідальності та захист [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 21 серп. – Електрон. дані. *За інформацією Черкаського апеляційного суду, дитина, яка постраждала від домашнього насильства, має право на захист, зокрема через звернення до поліції, соціальних служб або суду. Відповідно до Закону України "Про запобігання та протидію домашньому насильству", домашнє насильство – це дії або бездіяльність фізичного, сексуального, психологічного чи економічного характеру, що вчиняються у визначених законом сімейних або близьких відносинах. Дитиною, яка постраждала від домашнього насильства, вважається не лише та, щодо якої безпосередньо вчинялися насильницькі дії. Такий статус також має дитина, яка стала свідком або очевидцем домашнього насильства. Одним із механізмів судового захисту є обмежувальний припис стосовно кривдника. Це встановлений судом захід тимчасового обмеження прав або покладення обов'язків на особу, яка вчинила домашнє насильство, для забезпечення безпеки постраждалої особи. Кримінальна відповідальність за домашнє насильство передбачена ст. 126-1 Кримінального кодексу України (КК України). Водночас конкретна правова кваліфікація залежить від обставин кожного випадку, а насильницькі дії щодо дитини можуть кваліфікуватися й за іншими нормами кримінального законодавства.* Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/domashne-nasilstvo-shchodo-ditey-u-sudi-nagadali-pro-vidi-vidpovidalnosti-ta-zahist.html>

11. ДПС: Отримані аліменти не оподатковуються ПДФО та військовим збором [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 20 серп. – Електрон. дані. *За інформацією Державної податкової служби (ДПС) України, правило поширюється як на аліменти, що виплачуються за рішенням суду, так і на виплати за добровільною домовленістю сторін, якщо*

їх розмір визначений відповідно до Сімейного кодексу України (СК України). Відповідно до Податкового кодексу України (ПК України) такі виплати не включаються до загального місячного або річного оподатковуваного доходу фізичної особи. При цьому для застосування податкового звільнення не має значення, ким сплачуються аліменти — резидентом чи нерезидентом України. Оскільки отримані аліменти не належать до загального оподатковуваного доходу, з них також не потрібно сплачувати військовий збір. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/dps-otrimani-alimenti-ne-opodatkovuyutsya-pdf-ta-viyskovim-zborom.html>

12. Життя з підтримкою : надання базової соціальної послуги підтримане проживання для людей з інтелектуальною інвалідністю : довід. вид. для батьків, опікунів, фахівців соц. сфери : [на реал. досвіді Відокремл. підрозд. ГО "Справа Кольпінга в Україні" – "Родина Кольпінга м. Вінниця" : посібник] / Олеся Самойленко, Леонід Зінківський, Леся Семененко, Людмила Кушнір ; Відокремл. підрозд. ГО "Справа Кольпінга в Україні" "Родина Кольпінга м. Вінниця". — Вінниця : Едельвейс і К, 2025. — 60 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: В86630** Посібник про надання базової соціальної послуги містить: пояснення ключових принципів послуги підтриманого проживання; законодавче підґрунтя; можливості взаємодії між родиною, фахівцями, громадою; приклади ефективних практик і кроків до більш самостійного та змістовного життя людей з інвалідністю; практичні рекомендації для родин і фахівців. Висвітлено реальні історії змін у житті отримувачів послуги підтриманого проживання, відгуки батьків і фахівців.

13. Законопроект № 14191 ухвалено: виплати дітям з інвалідністю мають зрости з 2027 року [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 21 серп. [№ 665]. – Електрон. дані. Повідомлено, що Верховна Рада України (ВР України) ухвалила законопроект № 14191, який передбачає посилення державної підтримки дітей з інвалідністю та їхніх родин. Про це йдеться у

повідомленні членкині фракції «Слуга Народу», голови підкомітету із питань державної молодіжної політики парламентського Комітету з питань молоді та спорту Ірини Борзової щодо ухвалення законопроекту № 14191. Ухвалення документа має стати кроком до зміни підходу до державної підтримки родин, які виховують дітей з інвалідністю. Водночас для практичної реалізації нових норм необхідно передбачити відповідне фінансування у державному бюджеті. Очікується, що з 01.01.2027 виплати для дітей з інвалідністю зростуть. Текст:

<https://www.golos.com.ua/article/392350>

14. Захист прав дитини в громадах: чіткі інструменти, персональна відповідальність та усунення законодавчих колізій [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 5 верес. [№ 675]. – Електрон. дані. Подано інформацію, що засідання підкомітету у справах сім'ї та дітей Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань гуманітарної та інформаційної політики 3 вересня 2026 р. під головуванням народної депутатки України, голови підкомітету Тетяни Скрипки, присвячене роз'ясненню повноважень органів місцевого самоврядування (ОМС) у сфері захисту прав дітей, від початку перейшло від сухих юридичних формулювань до палких дискусій про реальну відповідальність за дитячі долі. Голова підкомітету Т. Скрипка наголосила: дискусія має завершитися не черговими роз'ясненнями, а чітким розумінням відповідальності кожного рівня влади. Підсумовуючи зустріч, учасники засідання дійшли згоди, що виконавчі комітети рад мають беззастережно залишатися органами опіки та піклування. Водночас профільні міністерства та народні депутати України у складі робочої групи зобов'язалися найближчим часом надати можливість громадам розробити та подати детальні методичні роз'яснення, усунути юридичні неузгодженості, щоб законодавчий процес захисту найменших громадян нарешті запрацював на повну силу. Текст: <https://www.golos.com.ua/article/392553>

15. Збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції «Науковий вимір осмислення та пошуку шляхів розвитку України: маркетинговий, економічний, фінансовий, управлінський та правовий аспекти», (10 березня 2026 року, м. Київ, Україна) / [за заг. ред.: Н. В. Писаренко, В. Б. Сухомлина]. — Київ : [б. в.], 2026 (Віддрук. ФО-П Шпак В. Б.). — 569 с. *Шифр зберігання в Бібліотеці: A846952* *Зі змісту: Демографічні виклики повоєнного розвитку України та їхній вплив на економічну динаміку / О. Петрівський. — С. 487-488; Поняття органів державної влади як суб'єктів адміністративно-правового регулювання демографічної сфери / К. Кропивна. — С. 545-548.*

16. Збірник наукових праць за матеріалами X науково-практичної конференції "Права людини: історія та сучасність", м. Київ, 4 грудня 2025 року / ЗВО "Відкр. міжнар. ун-т розвитку людини "Україна", Ін-т права та суспіл. відносин ; [уклад. : Т. В. Федоренко та ін. ; за заг. ред., вітал. слово П. М. Таланчука]. — Київ : Ун-т "Україна", 2026. — 143 с. *Шифр зберігання в Бібліотеці: A847195* *Зі змісту: Шлюб і сім'я як сфера реалізації основоположних прав і свобод людини / Р. Ю. Рачинський. — С. 117-120; Захист прав дітей під час війни: заборона участі дітей у бойових діях / А. М. Стельмах, П. О. Ізуїта. — С. 126-131.*

17. Катишев К. Майже мільйон українців отримають по 19,4 тис. грн [Електронний ресурс] / Костянтин Катишев // Korrespondent.net : [вебсайт]. — 2026. — 7 верес. — Електрон. дані. *Як повідомив Прем'єр-міністр Сергій Корецький, понад 380 тис. домогосподарств у прифронтових громадах України, де проживає близько 1 млн громадян, отримають одноразово по 19 400 грн на проходження опалювального сезону. Підтримку отримають: люди з інвалідністю, саодинокі пенсіонери, внутрішньо переміщені особи (ВПО), отримувачі житлових субсидій, багатодітні та прийомні сім'ї, саодинокі матері, родини з дітьми з інвалідністю, дитячі будинки сімейного типу та патронатні родини. За словами топпосадовця, для цього уряд залучив 7,4 млрд грн від міжнародних гуманітарних*

організацій, зокрема, ЮНІСЕФ та Українського Червоного Хреста. Прем'єр зазначив, що заяву можна подати до 30.10.2026 через Пенсійний фонд, ЦНАП або місцеву владу, а отримати виплату – на банківський рахунок або через «Укрпошту». Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4909566-maizhe-milion-ukraintsiv-otrymauit-po-194-tys-hrn>

18. Качуровська О. Прем'єр назвав суму виплат військовим та їхнім сім'ям [Електронний ресурс] / Олена Качуровська // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 5 верес. — Електрон. дані. *Як повідомив Прем'єр-міністр України Сергій Корецький, у вересні уряд спрямує 33,6 млрд грн на виплати військовослужбовцям і членам їхніх сімей: кошти перерозподілять із резерву, передбаченого для сектора безпеки й оборони, щоб своєчасно забезпечити необхідні виплати у вересні. Зокрема 25,9 млрд грн спрямують на щомісячне грошове забезпечення військовослужбовців ЗСУ у вересні. Ще 7,7 млрд грн передбачено на одноразову грошову допомогу у разі загибелі, інвалідності або часткової втрати працездатності військовослужбовця. Прем'єр-міністр закликав урядовців і парламентарів прискорити роботу над необхідними рішеннями та законами для отримання міжнародної фінансової допомоги, адже «це єдиний спосіб збалансувати бюджет в нинішніх умовах».* Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4909184-premier-nazvav-sumu-vyplat-viiskovym-ta-yikhnim-simiam>

19. Коваленко В. Від 7000 до 50 000 грн: які виплати на дітей діють у 2026 році [Електронний ресурс] / Віра Коваленко // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 20 серп. — Електрон. дані. *У контексті оновленої у 2026 р. системи державної підтримки сімей із дітьми в Україні, розглянуто, які суми можуть отримати батьки, хто має право на гроші та які виплати залежать від віку й особливих обставин дитини. Йдеться про: виплату у 50 тис. грн при народженні дитини; «Пакунок малюка» або грошову компенсацію його вартості (8451 грн); щомісячну виплату у 7000 грн на догляд за дитиною до року; допомогу «ЄЯсла» у розмірі 8000 грн для батьків, які виходять на роботу; щомісячну допомогу у 2100 грн багатодітним*

сім'ям на третю та кожну наступну дитину до досягнення нею 6-річного віку; «Паунок школяра» - одноразову виплату 5000 грн на кожного першокласника; щомісячну допомогу 7000 грн у зв'язку з вагітністю та пологами; допомогу при усиновленні дитини; виплати, якщо дитина перебуває під опікою; допомогу для особи, яка доглядає за хворою дитиною.

Текст: <https://ua.korrespondent.net/articles/4904696-vid-7000-do-50-000-hrn-yaki-vyplaty-na-ditei-diuit-u-2026-rotsi>

20. Коваленко В. Перший клас без сліз: неочікувані поради батькам, які працюють [Електронний ресурс] / Віра Коваленко // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 18 серп. — Електрон. дані. *Напередодні нового навчального року наведено рекомендації психологів, педагогів і лікарів батькам майбутніх першокласників про те, як без зайвого тиску підготувати дитину до школи. Зокрема радять: не влаштовувати дитині «іспит» перед школою; тренувати самостійність, а не слухняність; не лякати школою; заздалегідь налаштувати режим; навчити дитину говорити про свої потреби; поговорити з майбутнім учителем; не відкладати медичну підготовку на останній тиждень тощо.* Текст: <https://ua.korrespondent.net/articles/4903981-pershyi-klas-bez-sliz-neochikuvani-porady-batkam-yaki-pratsuiuit>

21. Козубовська І. В. Соціально-педагогічна робота з бездоглядними дітьми та їх родинами у Великій Британії [Електронний ресурс] / І. В. Козубовська, Ж. І. Милян// Вісн. науки та освіти. – 2026. – № 6(48). – С.1521-1534. *Вказано, що у Великій Британії з проблемними неповнолітніми, в тому числі бездоглядними дітьми, насамперед, працюють освітні заклади. Важливою є діяльність підрозділу захисту дітей (Child Protection Unit), створеного в Департаменті освіти, також підрозділу з запобігання конфліктам, бійкам і прогулам серед учнів (Anti-Bullying & Truancy Unit). Загальноосвітні школи проводять значну соціально-педагогічну роботу з бездоглядними дітьми. Існують також спеціальні освітні центри для дітей з труднощами в навчанні і спеціальні виправні*

школи для дітей з проблемами в навчанні і поведінці. Школи також працюють з неблагополучними родинами учнів. З такими родинами працюють і різні соціальні служби, пропонуючи спеціальні сімейні програми. Найбільш відомими є такі організації, як: «Parent Network», «Parents as Teachers», «Newpin, Homestart», що реалізують програми, надаючи підтримку родині, зменшують випадки жорстокості, насильства в родині, запобігають дитячій кривді. Якщо не вдається досягти успіху в роботі з родиною, дітей вилучають з цієї родини на певний час (рідше назавжди). Поширеними у Великій Британії є такі форми опіки, як «fostering», «mainstay», «emergency care». Текст :

<https://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/46608/46634>

22. Комітет напрацює спільний законопроект щодо захисту прав дітей та розвитку сімейних форм виховання [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 21 серп. [№ 665]. – Електрон. дані. Повідомлено, що на початку чергового засідання члени Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань гуманітарної та інформаційної політики обговорили два важливих законопроекти. Перший – щодо вдосконалення механізмів захисту дітей і забезпечення їхнього права на сімейне виховання (реєстр. № 15438). Його презентувала перша заступниця міністра соціальної політики, сім'ї та єдності України Людмила Шемелинець. Другий – альтернативний проєкт Закону щодо вдосконалення організаційно-правових умов діяльності органів і служб у справах дітей (реєстр. № 15438-1). Його презентував один із авторів — народний депутат України, заступник голови Комітету ВР України з питань гуманітарної та інформаційної політики Павло Сушко. Окрему увагу під час засідання приділили практичній реалізації законодавства на місцях і розмежуванню повноважень органів місцевого самоврядування (ОМС) у сфері захисту прав дітей. Під час засідання Комітет також ухвалив низку організаційних рішень. Зокрема, було підтримано призначення Оксани

Лисенко на посаду головного консультанта секретаріату Комітету з комунікацій. Текст: <https://www.golos.com.ua/article/392356>

23. Конфлікт чи булінг: що робити батькам у разі цькування дитини [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 3 верес. – Електрон. дані. Наведено роз'яснення юристів системи безоплатної правничої допомоги (БПД), як розпізнати цькування та що робити батькам. Досліджено правові та організаційні аспекти розмежування понять «конфлікт» і «булінг» в освітньому середовищі, а також визначено алгоритм дій законних представників дитини у разі виявлення фактів цькування. Особливу увагу приділено юридичній процедурі реагування на правопорушення та ролі системи БПД у захисті прав неповнолітніх. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/konflikt-chi-buling-shcho-robiti-batkam-u-razi-ckuvannya-ditini.html>

24. КЦС ВС пояснив, коли встановлення батьківства загиблого військового має розглядатися через позов [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 3 верес. – Електрон. дані. Проаналізовано правові позиції Касаційного цивільного суду (КЦС) у складі Верховного Суду (ВС) щодо розмежування процесуальних форм судочинства у справах про встановлення факту батьківства загиблого військовослужбовця. Доведено, що заперечення інших спадкоємців проти визнання батьківства свідчить про наявність спору про право, що вимагає розгляду справи виключно в порядку позовного провадження. Визначальним для окремого провадження є те, що встановлення факту не має бути пов'язане з подальшим вирішенням спору про цивільне право. Тому під час розгляду справ у порядку окремого провадження виключається існування спору про право. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/kcs-vs-poyasniv-koli-vstanovlennya-batkivstva-zagiblogo-viyskovogo-mae-rozglyadatisya-cherez-pozov.html>

25. КЦС ВС пояснив, коли подружжя може солідарно відповідати за завдану шкоду [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 29 серп. – Електрон. дані. Розглянуто правову позицію Касаційного цивільного суду у

складі Верховного Суду (КЦС ВС) щодо підстав солідарної відповідальності подружжя за завдану шкоду. Проаналізовано співвідношення положень сімейного та цивільного законодавства у частині відповідальності за спільно завдану шкоду, а також критерії встановлення протиправної поведінки кожного з подружжя. Акцентовано, що сам факт перебування осіб у шлюбі та наявність спільного майна не є достатніми підставами для покладення солідарного обов'язку з відшкодування шкоди. Для виникнення солідарної відповідальності необхідним є встановлення спільності протиправних дій або бездіяльності кожного з подружжя та причинного зв'язку із завданою шкодою. Сформульована ВС правова позиція має значення для забезпечення єдності судової практики та правильного застосування норм цивільного і сімейного права. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/kcs-vs-poyasniv-koli-podruzhhzhya-mozhe-solidarno-vidpovidati-za-zavdanu-shkodu.html>

26. КЦС ВС роз'яснив наслідки нотаріальної згоди одного з подружжя на отримання позики [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 21 серп. – Електрон. дані. Касаційний цивільний суд Верховного Суду (КЦС ВС) визначив, що нотаріальна згода одного з подружжя на позику робить його солідарним боржником, а смерть позичальника не звільняє іншого члена подружжя від відповідальності. За постановою у справі № 757/1863/25-ц, такі кошти за замовчуванням вважаються витраченими в інтересах сім'ї. КЦС ВС зауважив, що особа, яка надала згоду на отримання другим із подружжя значної суми коштів у борг, має усвідомлювати правові наслідки виникнення солідарного зобов'язання. Якщо не доведено, що кошти були використані не в інтересах сім'ї, обов'язок щодо їх повернення покладається на обох із подружжя. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/kcs-vs-rozyasniv-naslidki-notarialnoyi-zgodi-odnogo-z-podruzhhzhya-na-otrimannya-poziki.html>

27. Лещенко Д. Батьківство під питанням: нові підходи Верховного Суду у спорах про походження дитини [Електронний ресурс] / Дарія Лещенко // Юрид. газ. – 2026. – 7 верес. – Електрон. дані. За словами

автора статті, спори про батьківство залишаються однією з найбільш складних категорій сімейних справ, оскільки стосуються не лише встановлення біологічного походження дитини, а й виникнення особистих немайнових та майнових прав і обов'язків між батьками та дітьми. На практиці особливого значення набувають питання доказування батьківства, визначення належного способу судового захисту у разі смерті або зникнення ймовірного батька, а також можливості самої дитини впливати на юридичне визначення свого походження. Зазначено, що остання практика Верховного Суду (ВС) показує, що навіть за наявності сучасних можливостей молекулярно-генетичної експертизи такі спори не зводяться лише до результату ДНК-дослідження. Суд оцінює сукупність доказів і поведінку учасників справи, розмежовує правові наслідки смерті та зникнення особи безвісти, а в окремих випадках заповнює прогалини сімейного законодавства, визнаючи право самої дитини на оспорування батьківства. Саме ці питання дедалі частіше постають перед ВС у спорах про батьківство. Текст: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/simeyne-pravo/batkivstvo-pid-pitanniam-novi-pidhodi-verhovnogo-sudu-u-sporah-pro-pohodzhennya-ditini.html>

28. Лиса А. В Україні запрацював перший підземний дитсадок [Електронний ресурс] / А. Лиса // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 8 верес. — Електрон. дані. Як повідомила пресслужба Міністерства освіти та науки (МОН), у Пісочинській громаді, що на Харківщині, запрацював перший підземний дитячий садок «Мобіль». Підземний освітній простір розраховано на 260 вихованців; обладнано вісьмома навчальними приміщеннями, медичним пунктом, кімнатою для приймання їжі, санітарними кімнатами та душовими. Укриття є автономним завдяки двом незалежним джерелам електроживлення та резервним генераторам. Захисну споруду з'єднано з корпусами закладу безпечними переходами. Особливу увагу приділили створенню безбар'єрного середовища для дітей із інвалідністю й інших маломобільних груп населення. Вказано, що проєкти

укриттів у закладах дошкільної освіти здійснюють територіальні громади у Вінницькій, Дніпропетровській, Запорізькій, Київській, Миколаївській, Одеській, Сумській, Харківській і Херсонській областях за фінансової підтримки Європейського Союзу (ЄС) у межах програми «Ukraine Facility».

Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4909935-v-ukraini-zapratsuiyvav-pershyyi-pidzemnyi-dytsadok>

29. Лиса А. В Україні стартувало розлучення через Дію [Електронний ресурс] / А. Лиса // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 3 верес. — Електрон. дані. Вказано, що Міністерство юстиції спільно з Мінцифри завершили бета-тестування послуги «Розлучення» та відкрили її для користувачів: відтепер розірвати шлюб можна онлайн через застосунок «Дія». Скористатися послугою може подружжя, якщо обоє є громадянами України, досягли 18 років і відповідають таким вимогам: взаємна згода обох з подружжя на розірвання шлюбу; відсутність спільних неповнолітніх дітей; наявність верифікованого реєстраційного номера облікової картки платника податків (РНОКПП) та «Дія.Підпис» у кожного із подружжя; наявність ID-картки або біометричного закордонного паспорта; наявність запису про шлюб у Державному реєстрі актів цивільного стану (ДРАЦС). Окреслено п'ять основних онлайн етапів процедури, які можна пройти у застосунку «Дія». Державна реєстрація розірвання шлюбу проводиться після спливу одного місяця зі дня подання заяви; протягом цього місяця заяву можна відкликати через застосунок. Текст:

<https://ua.korrespondent.net/ukraine/4908639-v-ukraini-startovalo-rozluchennia-cherez-diui>

30. Мазур К. Допоможи дитині пережити горе: чого дорослі не помічають / Корін Мазур ; переклала з англ. Анастасія Плахотня. — Київ : Книголав, 2026. — 434 с. *Шифр зберігання в Бібліотеці: БЗ79424* Відома психологиня — докторка Корін Мазур — ділиться практичними порадами у своєму посібнику, присвяченому дитячій скорботі. Спираючись на особистий досвід втрати батька в підлітковому віці та багаторічну психологічну

практику, вона допомагає дорослим краще зрозуміти, як діти переживають втрату — незалежно від віку чи життєвих обставин. У книжці розглядаються різні типи втрат, з якими можуть зіткнутися діти: смерть близької людини чи домашнього улюбленця, розлучення батьків, переїзд або розрив важливих зв'язків. Авторка ділиться реальними історіями з практики, дає чіткі, співчутливі рекомендації та підтримує батьків і опікунів у найскладніші моменти. Спеціально для українських читачів у виданні додано унікальні розділи та передмову, присвячені тому, як допомогти дитині впоратися з емоційними переживаннями в умовах війни.

31. Права дитини за віком: що можна самостійно до 14, з 14 та з 16 років [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 1 верес. – Електрон. дані. За інформацією Міністерства юстиції України, разом із дорослішанням розширюється обсяг цивільної дієздатності дитини – її можливість самостійно реалізовувати права, набувати обов'язків і нести відповідальність за їх невиконання. Деталізовано поступове розширення цивільної дієздатності неповнолітніх залежно від їхнього віку та супутнє зростання їхньої юридичної відповідальності. Зокрема, обсяг прав поетапно розширюється від дрібних побутових правочинів у малолітньому віці до самостійного розпорядження доходами, звернення до суду з 14 років та реєстрації ФОП чи керування транспортними засобами з 16 років. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/prava-ditini-za-vikom-shcho-mozhna-samostiyno-do-14-z-14-ta-z-16-rokiv.html>

32. Проблеми вдосконалення приватноправових механізмів набуття, передачі, здійснення та захисту суб'єктивних цивільних та сімейних прав у сучасних умовах : матеріали наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті проф. Ч. Н. Азімова, (м. Харків, 16 січ. 2026 р.) / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. — Харків : Право, 2026. — 571 с. — Текст укр., англ. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А846850** Зі змісту: Відповідальність батьків як спосіб захисту прав та інтересів дітей / Т. В. Боднар. – С. 39-45; Принцип найкращих інтересів дитини в умовах війни / М. В. Менджул. –

С. 96-99; Сув'язь житлових та сімейних прав у сучасному правопорядку / В. В. Кочин. – С. 227-231; Право дитини, народженої у результаті застосування допоміжних репродуктивних технологій, на інформацію про своє біологічне походження / Н. В. Ходєєва. – С. 274-280; Визначення сутності територіальної юрисдикції (підсудності) у справах про визначення (зміну) місця проживання дитини через призму дії принципу врахування найкращого інтересу дитини / К. М. Аніщенко. – С. 298-305; Особливості державної реєстрації шлюбу в електронній формі в умовах воєнного стану: цивільно-правовий аспект / А. Т. Геліх. – С. 429-434; Здійснення права на припинення шлюбу в умовах війни / Я. А. Дячок, Д. Р. Тесля. – С. 449-454; Цивільно-правовий захист сімейних прав дітей – жертв незаконної депортації / О. Кайван, П. Чаленко. – С. 479-483.

33. Прудникова Н. Поділ корпоративних прав після розлучення: останні підходи Верховного Суду [Електронний ресурс] / Наталя Прудникова // Юрид. газ. – 2026. – 24 серп. – Електрон. дані. За словами автора статті, поділ бізнесу після розлучення традиційно належить до найскладніших категорій сімейних спорів. Причина не лише у вартості активів або небажанні сторін розкривати реальний фінансовий стан підприємства. В одному провадженні перетинаються сімейні, корпоративні, зобов'язальні правовідносини. Зазначено, що Верховний Суд (ВС) розмежує особисте право участі в компанії, яке не підлягає поділу, та вартість частки як спільне майно подружжя. Відповідно до судової практики, належним способом захисту є вимога про виплату половини вартості частки без втручання в управління підприємством. Текст: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/simeyne-pravo/podil-korporativnih-prav-pislya-rozluchennya-ostanni-pidhodi-verhovnogo-sudu.html>

34. Прудникова Н. Розділені війною: кому належить майно, набуте під час окремого проживання подружжя [Електронний ресурс] / Наталя Прудникова // Юрид. практика. – 2026. – 26 серп. — Електрон. дані. Розглянуто проблеми вирішення спорів подружжя, яке вирішило розірвати

шлюб, щодо статусу майна, придбаного під час роздільного проживання. Окреслено відповідні норми Сімейного кодексу України (СК України) та на основі аналізу судової практики з'ясовано обставини, які свідчать про фактичне припинення шлюбних відносин. Також перелічено докази, які приймаються судом на підтвердження факту припинення фактичних шлюбних відносин, та зазначено, що жоден із цих доказів не є вирішальним – суд оцінюватиме їх у сукупності, тому той із подружжя, хто стверджує, що конкретне майно чи кошти є його особистою приватною власністю, і повинен спростувати презумпцію спільності. Текст: <https://pravo.ua/rozdileni-viinoiu-komu-nalezhyt-maino-nabute-pid-chas-okremoho-prozhyvannia-podruzzhzia/>

35. Пустіва В. Зеленський пропонує зміни у ветеранській політиці [Електронний ресурс] / Валентина Пустіва // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 22 серп. — Електрон. дані. Наведено пропозиції Президента Володимира Зеленського щодо змін у ветеранській політиці, які Офіс Президента України (ОПУ) виокремив із виступу глави держави під час IX Міжнародного ветеранського форуму. Серед них: перегляд законодавства відповідно до актуальних потреб ветеранів і ветеранок; сім'ї ветеранів, полеглих воїнів, полонених, зниклих безвісти мають бути повноцінними суб'єктами ветеранської політики; змістове наповнення ветеранської політики (можливості та перспективи для ветеранів і ветеранок); соціальний супровід ветеранів); активізація роботи з міжнародними партнерами для підтримки ветеранських програм в Україні; підтримка успішних пілотних проєктів виконавчої влади у ветеранській політиці; повноцінні можливості на рівні держави та громад для ветерана та його родини в оздоровленні та відновленні, у житлових та освітніх програмах, ветеранському бізнесі та спорті; аналіз шляху ветерана від служби до цивільного життя для надання своєчасних послуг від держави; цифровізація всіх процесів для ветеранів тощо. Текст:

<https://ua.korrespondent.net/ukraine/4905313-zelenskyi-proponuie-zminy-u-veteranskii-politytsi>

36. Пустіва В. Уряд виділив ще понад **€ 5,1 млрд на «Відновлення** [Електронний ресурс] / Валентина Пустіва // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 22 серп. — Електрон. дані. *Як повідомив Прем'єр-міністр України Сергій Корецький, уряд виділив 5,14 млрд грн на виплату компенсацій за знищене житло за програмою «Відновлення», що дасть змогу ще понад 3600 родинам, які втратили житло через російські удари й отримали житловий сертифікат, придбати нову оселю. Кошти надані Банком розвитку Ради Європи за проектом «НОМЕ». Очільник уряду додав, що житлові сертифікати отримали понад 88 тис. родин, загальна сума виплат - 112,6 млрд грн. Понад 33 тис. сімей уже купили нове житло, ще близько 55 тис. родин чекають на фінансування сертифікатів.* Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4905290-uriad-vydilyv-sche-ponad-51-mlrd-na-yevidnovlennia>

37. Пустова А. О. Зарубіжний досвід запобігання хуліганству, що вчиняється дітьми [Електронний ресурс] / Альона Олександрівна Пустова // Укр. політ.-прав. дискурс. – 2026. – № 23. – Електрон. дані. *Визначено, що сучасні прояви хуліганської поведінки дітей характеризуються підвищеним рівнем агресивності, жорстокості, демонстративного нехтування соціальними нормами та нерідко супроводжуються булінгом, насильством, вандалізмом, використанням інформаційних технологій для приниження інших осіб і вчиненням групових антисоціальних дій. Проаналізовано основні моделі запобігання дитячому хуліганству, що застосовуються у країнах Європейського Союзу, США, Канаді та Японії. Обґрунтовано доцільність удосконалення системи ювенальної превенції в Україні шляхом посилення ролі школи та сім'ї у формуванні правосвідомої поведінки дітей, розвитку програм соціальної адаптації неповнолітніх, впровадження механізмів медіації, розширення психологічної допомоги дітям, які перебувають у складних життєвих обставинах, а також підвищення ефективності*

взаємодії між правоохоронними органами, освітніми установами та соціальними службами. Текст:

<https://ppdnz.com.ua/index.php/home/article/view/733/630>

38. Руслан Стефанчук: Повернення викрадених росією українських дітей має залишатися ключовою гуманітарною вимогою [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 21 серп. [№ 665]. – Електрон. дані. *Як заявив Голова Верховної Ради України (ВР України) Руслан Стефанчук під час зустрічі зі Спеціальним помічником Президента США з питань віросповідань Девідом Дональдсоном, повернення українських дітей, яких викрала РФ, має залишатися однією з ключових гуманітарних вимог на шляху до справедливого і тривалого миру. Повідомлено, що під час зустрічі обговорили підтримку України, а також роль церков і релігійних громад у допомозі людям, які постраждали від війни.* Текст:

<https://www.golos.com.ua/article/392363>

39. Садівник М. Найкращі інтереси дитини: як сьогодні їх оцінює Верховний Суд [Електронний ресурс] / Марія Садівник // Юрид. газ. – 2026. – 26 серп. – Електрон. дані. *Вказано, що українське законодавство визначає «забезпечення найкращих інтересів дитини» як дії та рішення, спрямовані на задоволення її індивідуальних потреб із урахуванням віку, здоров'я, розвитку, життєвого досвіду, родинної, культурної та етнічної належності, а також думки дитини, якщо вона здатна її висловити (Закон України «Про охорону дитинства»). Сімейний кодекс України не містить універсального визначення цього принципу, однак він є орієнтиром для будь-яких рішень що стосуються дитини. Міжнародні стандарти так само вимагають оцінювати її життєву ситуацію комплексно: сімейне оточення, безпеку, здоров'я, освіту, вразливість та можливі наслідки рішення. Отже, законодавство та міжнародні стандарти визначають основні орієнтири, але не дають суду готової відповіді у конкретному спорі. Наповнити принцип найкращих інтересів реальним змістом можна лише через оцінку*

обставин життя дитини та можливих наслідків кожного рішення. Саме тому особливого значення набуває практика Верховного Суду (ВС), яка показує, як ці загальні критерії мають застосовуватися у конкретних життєвих ситуаціях. Розглянуто такі питання: що насправді означають найкращі інтереси дитини; безпека дитини важливіша за формальне збереження контакту; міжнародне переміщення: інтереси конкретної дитини, а не абстрактні ризики; найкращі інтереси як орієнтир для судового рішення тощо. Текст: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/simeyne-pravo/naykrashchi-interesi-ditini-yak-sogodni-yih-ocinyue-verhovniy-sud.html>

40. Санжарова Г. Ф. Кровне споріднення як перешкода для шлюбу в римському праві та християнській традиції пізньої Античності та раннього Середньовіччя [Електронний ресурс] / Галина Федорівна Санжарова, Михайло Олексійович Мацелик, Валерій Анатолійович Санжаров // Укр. політ.-прав. дискурс. – 2026. – № 23. – Електрон. дані. *Мета статті - дослідження формування та розвитку в римському праві та християнській традиції пізньої Античності та раннього Середньовіччя однієї з юридичних та етичних перешкод для вступу в шлюб у вигляді кровного споріднення, спорідненості або усиновлення між сторонами. Доведено, що поширення заборони на кровноспоріднені шлюби в обох частинах християнського світу у пізній Античності та ранньому Середньовіччі було частиною процесу монополізації Церквою шлюбного права. Зроблено висновок, що шлюбне світське та церковне законодавство Латинського Заходу і Візантії періоду пізньої Античності та Середньовіччя посилювало заборону кровноспоріднених шлюбів спираючись на дієвість римської правової традиції та християнські морально-етичні норми, але насамперед відповідало цілям та інтересам нових імперських і постімперських політичних еліт.* Текст: <https://ppdnz.com.ua/index.php/home/article/view/789/687>

41. Сібірцева О. Як захистити корпоративні права від ризиків: сімейне та спадкове планування [Електронний ресурс] / Олена Сібірцева, Катерина Омельченко // Юрид. газ. – 2026. – 31 серп. – Електрон. дані. *Зазначено, що корпоративні права — це актив, щодо якого сімейне та бізнес-планування особливо тісно перетинаються. Для підприємця недостатньо знати, що частка зареєстрована на нього, а майно належить юридичній особі. Необхідно розуміти, що станеться з компанією, якщо спір виникне у найбільш невдалий для бізнесу момент. Ефективне планування дозволяє не усунути всі ризики, а зробити їх контрольованими. Для власника бізнесу важливо заздалегідь визначити механізми врегулювання сімейних, корпоративних і спадкових питань, щоб особисті життєві обставини не створювали загрозу для стабільності компанії та її подальшого розвитку. Зауважено, що шлюбний договір, договір про поділ майна, статутні документи, спадкове планування, а також інші юридичні механізми мають працювати не як набір не пов'язаних між собою документів, а як єдина система управління ризиками власника бізнесу.* Текст: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/simeyne-pravo/yak-zahistiti-korporativni-prava-vid-rizikiv-simeyne-ta-spadkove-planuvannya.html>

42. Спільне майно подружжя після смерті одного з них: як отримати свідоцтво [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 25 серп. – Електрон. дані. *Розглянуто особливості оформлення права власності на частку у спільному майні подружжя після смерті одного з них. Розкрито правовий механізм відокремлення частки пережившого подружжя від спадкового майна та порядок отримання відповідного свідоцтва у нотаріуса. Проаналізовано значення документів, що підтверджують факт шлюбу та право спільної сумісної власності, а також особливості оформлення спадщини за наявності обтяжень майна. Наголошено, що частка пережившого подружжя не входить до складу спадщини, а спадкуванню підлягає частка, що належала померлому. Наголошено, що належне нотаріальне оформлення забезпечує розмежування майнових прав*

подружжя та спадкових прав інших спадкоємців. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/spilne-mayno-podruzzhzha-pislya-smerti-odnogo-z-nih-yak-otrimati-svidoctvo.html>

43. Троценко Л. Зеленський підписав закон про нові соцвиплати [Електронний ресурс] / Людмила Троценко // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 15 верес. — Електрон. дані. Вказано, що Президент Володимир Зеленський підписав Закон № 14191, згідно з яким, із 2027 р. підвищується державна допомога дітям і людям із інвалідністю з дитинства. Мінімальна виплата для дітей із інвалідністю становитиме 8 тис. грн. Для людей із інвалідністю з дитинства I групи передбачена виплата не менше 8 тис. грн, II групи – 4 тис. грн, III групи – 3 тис. грн. Розглянуто, як зростуть надбавки на догляд. Акцентовано і на змінах, що стосуються дітей, які перебувають у закладах на повному державному утриманні: 10 % допомоги перераховуватимуть на їхній поточний рахунок, а 90 % – на депозитний. Кошти накопичуватимуться до досягнення дитиною 18 років. Посадовцям закладів заборонять користуватися цими коштами. Із 14 років дитина зможе самотійно розпоряджатися грошима на своєму поточному рахунку. Для повнолітніх людей з інвалідністю, які перебувають на повному державному утриманні, частки також змінять: людина отримуватиме 50 % допомоги на особистий рахунок, ще 50 % - заклад. Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4911834-zelenskyi-pidpysav-zakon-pro-novi-sotsvyplaty>

44. Троценко Л. Уряд готує рішення щодо житла та підтримки ВПО [Електронний ресурс] / Людмила Троценко // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 4 верес. — Електрон. дані. Як повідомив за підсумками наради з народними депутатами Прем'єр-міністр України Сергій Корецький, він доручив міністерствам невідкладно підготувати пакет рішень щодо посилення підтримки внутрішньо переміщених осіб і детальний фінансовий розрахунок для його реалізації; пакет мають узгодити з народними депутатами, щоб уряд і парламент діяли синхронно. За словами

топосадовця, окремо уряд планує систематизувати інформацію про місця тимчасового проживання ВПО. Влада хоче визначити, скільки з існуючих 78 тис. місць фактично доступні та чи придатні вони для проживання родин, зокрема маломобільних людей. Також на нараді обговорили принцип «єдиного житлового вікна»: за задумом, ВПО має один раз звернутися до держави й отримати перелік доступних для неї варіантів – від приватної оренди та соціального орендного житла до компенсації за зруйноване житло. С. Корецький наголосив, що люди не повинні повторно проходити однакові процедури для участі в різних житлових програмах. Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4909134-uriad-hotuie-rishennia-schodo-zhytla-ta-pidtrymky-vpo>

45. У Дії запустили послугу «Розірвання шлюбу онлайн» [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2026. – 3 верес. – Електрон. дані. Зазначено, що Міністерство юстиції спільно з Міністерством цифрової трансформації запустили послугу розірвання шлюбу через застосунок "Дія". Скористатися послугою в застосунку "Дія" може подружжя, якщо обоє є громадянами України, досягли 18 років і відповідають таким вимогам: взаємна згода обох із подружжя на розірвання шлюбу; відсутність спільних неповнолітніх дітей; наявність верифікованого реєстраційного номера облікової картки платника податків (РНОКПП) та "Дія.Підпис" у кожного із подружжя; наявність ID-картки або біометричного закордонного паспорта; наявність запису про шлюб у Державному реєстрі актів цивільного стану (ДРАЦС). У Мін'юсті нагадали, що раніше процедура розірвання шлюбу за взаємною згодою передбачала особисті звернення до відділу ДРАЦС: для подання спільної заяви, а після спливу місячного строку — для державної реєстрації розірвання шлюбу. Електронне відображення актового запису про розірвання шлюбу формується в Дії в кожного з подружжя протягом 24 годин після відеоконференції. Паперові свідоцтва про розірвання шлюбу надсилаються АТ «Укрпошта» кожному з подружжя на зазначену в заяві адресу. Текст:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4160445-u-dii-zapustili-poslugu-rozirvanna-slubu-onlajn.html>

46. У Раді пропонують посилити інформування постраждалих від домашнього насильства [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 25 серп. – Електрон. дані. Зазначено, що у Верховній Раді України (ВР України) зареєстрували законопроект, яким пропонують удосконалити порядок інформування осіб, постраждалих від домашнього насильства. Документом пропонується віднести до повноважень місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування (ОМС) інформування постраждалих осіб про права, заходи та соціальні послуги, якими вони можуть скористатися. Також місцеві органи влади хочуть зобов'язати розміщувати на офіційних вебсайтах контактну інформацію спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб. Йдеться про служби, які працюють на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці. Наразі до повноважень окремих суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, вже належить інформування постраждалих осіб про їхні права, доступні заходи та соціальні послуги. Водночас, як зазначають автори законопроекту, для окремих місцевих органів влади такого повноваження не передбачено. Це вони вважають суттєвою прогалиною у сфері інформування постраждалих. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/u-radi-proponuyut-posiliti-informuvannya-postrazhdalih-vid-domashnogo-nasilstva.html>

47. Ханас О. Розлучення через "Дію": скільки коштує і хто не зможе розлучитися онлайн [Електронний ресурс] / Оксана Ханас // Focus.ua : [вебсайт]. – 2026. – 8 верес. — Електрон. дані. Зазначено, що з початку вересня у додатку "Дія" запрацював сервіс "Розірвання шлюбу онлайн", завдяки якому розірвання шлюбу можна буде оформити за кілька кліків. Вказано, що розлучення онлайн доступне для подружжя, яке досягло спільної згоди щодо розірвання шлюбу: один із подружжя створює заяву в "Дія", інший підтверджує її у своєму додатку, після чого "Дія" автоматично

перевіряє інформацію в Державному реєстрі актів цивільного стану громадян (ДРАЦС). Зазначено, що на відповідь другого з подружжя відведено 12 год., якщо ж партнер відхилить запит, заяву не надішлють до ДРАЦС. Через місяць шлюб буде розірвано. Зауважено: якщо за цей час подружжя змінить своє рішення, заяву можна відкликати не пізніше ніж за 4 год. до відеоконференції. Розглянуто, скільки коштує послуга і хто за неї платить, у яких випадках розірвання шлюбу через "Дію" неможливе. Текст: <https://focus.ua/uk/ukraine/767116-rozluchennya-cherez-diyu-skilki-ce-koshtuye-i-hto-ne-zmozhe-rozluchitisya-onlayn>

48. Чи буде враховано виплату "Пакунок школяра" до сукупного доходу сім'ї [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 2 верес. – Електрон. дані. Розглянуто питання врахування одноразової грошової допомоги «Пакунок школяра» під час визначення сукупного доходу сім'ї для призначення державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям. Проаналізовано положення Постанови Кабінету Міністрів України (КМ України) № 809 від 07.07.2025, відповідно до яких зазначена виплата не включається до сукупного доходу сім'ї. Визначено правове значення такого підходу для забезпечення соціальної підтримки сімей з дітьми та реалізації державної політики у сфері соціального захисту населення. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/chi-bude-vrahovano-viplatu-pakunok-shkolyara-do-sukupnogo-dohodu-simyi.html>

49. Чижов Д. А. Конституційні гарантії права дитини на сім'ю в умовах воєнного стану [Електронний ресурс] / Денис Анатолійович Чижов // Укр. політ.-прав. дискурс. – 2026. – № 20. – Електрон. дані. Нагадано, що відповідно до Конвенції ООН про права дитини, кожна дитина має право на виховання в сімейному оточенні, яке сприяє її гармонійному розвитку. В Україні це право закріплено в Конституції, Сімейному кодексі та Законі «Про охорону дитинства». Проте на практиці існують численні виклики щодо реалізації цього права, зокрема у випадках соціального сирітства, насильства в сім'ї та недостатньої ефективності системи опіки. Ці

проблеми вимагають комплексного підходу до їх вирішення, включаючи вдосконалення законодавства, розвиток соціальних служб і підвищення обізнаності суспільства. Особливої актуальності тема набуває в умовах воєнного часу, коли значна частина дітей втрачає батьків або змушена жити в небезпечних умовах. Питання збереження або відновлення родинних зв'язків, забезпечення сімейних форм виховання та запобігання вторинному сирітству є ключовими для гуманітарної політики держави. Текст: <https://ppdnz.com.ua/index.php/home/article/view/567/464>

50. Як оформити свідоцтво на частку в майні після смерті подружжя [Електронний ресурс] // Закон і бізнес. – 2026. – 25 серп. – Електрон. дані. Зазначено, що після смерті одного з подружжя важливо правильно визначити склад спадщини та майнові права того з подружжя, хто залишився живим. Якщо майно було спільною сумісною власністю подружжя, другий із подружжя має право на свою частку у ньому та може оформити її шляхом отримання відповідного свідоцтва. Відповідно до ст. 71 Закону «Про нотаріат» у разі смерті одного з подружжя (колишнього з подружжя) свідоцтво про право власності на частку в їхньому спільному майні видається нотаріусом на підставі письмової заяви другого з подружжя (колишнього з подружжя) з наступним повідомленням спадкоємців померлого, які прийняли спадщину. Таке свідоцтво може бути видано на половину спільного майна. Розглянуто такі питання: до якого нотаріуса звернутися; які документи необхідно подати нотаріусу; чи видається свідоцтво у випадку наявності заборони відчуження, обтяження іпотекою або арешту на майно. Текст: https://zib.com.ua/ua/174024-yak_oformiti_svidoctvo_na_chastku_v_mayni_pislya_smerti_podr.html

51. Як подружжю оформити частку у спільному майні: роз'яснення Мін'юсту [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 17 серп. – Електрон. дані. За інформацією Міністерства юстиції України, подружжя або колишнє подружжя може отримати у нотаріуса свідоцтво про право власності на частку в спільному майні, набутому під час шлюбу. У Мін'юсті

нагадали, що майно, набуте подружжям під час шлюбу, зазвичай, належить їм на праві спільної сумісної власності. Відповідно до ст. 60 Сімейного кодексу України (СК України), спільною сумісною власністю подружжя є майно, набуте за час шлюбу, незалежно від того, що один із подружжя не мав самостійного заробітку з поважної причини. Зокрема йдеться про навчання, ведення домашнього господарства, догляд за дітьми або хворобу. При цьому не має значення, на чие ім'я з подружжя майно було придбано або ким були внесені кошти, якщо інше не встановлено шлюбним договором чи законом. Водночас не все майно, яке з'явилося під час шлюбу, є спільною сумісною власністю. Особистою приватною власністю одного з подружжя може бути майно, отримане за договором дарування, у порядку спадкування або придбане за кошти, які належали йому чи їй особисто. Щоб визначити частку кожного з подружжя або колишнього подружжя у спільному майні та підтвердити право на неї, можна отримати свідоцтво про право власності на частку в спільному майні подружжя. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/yak-podruzzhzhyu-oformiti-chastku-u-spilnomu-mayni-rozyasnennya-minyustu.html>

52. Які законопроекти зареєстрували у Верховній Раді минулого тижня [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 1 верес. [№ 671]. – Електрон. дані. Подано інформацію, що у Верховній Раді України (ВР України) зареєстрували низку законопроектів і проектів інших актів, що стосуються пенсійного забезпечення, оборони, соціального і трудового захисту, а також кримінального процесу. Серед зареєстрованих ініціатив: про добровільні пенсійні фонди; щодо уточнення повноважень центрів рекрутингу; щодо соціального та трудового захисту членів сімей військовослужбовців, які самостійно доглядають за дітьми; щодо права військовослужбовців на додаткову грошову винагороду під час дії воєнного стану за виконання бойових завдань; щодо прозорості та публічності угод про визнання винуватості. Текст: <https://www.golos.com.ua/article/392474>

17.09.2026.

Укладач: Савицька Л. В.

Відповідальний за випуск: Зайченко Н. Я.